POKROK PUBL. CO.
vydává
POKROK ZÁPADU
a místní vydání

v Crete, pro Saline okres, Nebraska; ve Schuyler a Clarkson, pro okres Colfax, Nebraska; ve Wilson, Kas., pro stát Kansas; v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowu; v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesotu, a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakotu.

PŘEDPLATNÉ:

Pro Spojené Státy	$2.50
Pro Kanadu	$3.05
Do Československé republiky	$3.60

Zásilky peněžní dějtež se pomocí peněžních poukázek Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise.

Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhů čtenářstva uveřejníme ochotně. Musí býti slušné, psané bez úmyslu někoho osobně poškoditi a podepsány plným jménem, ať již má býti v redakci utajeno, anebo v dopise uveřejněno.

Hardingova přijímací řeč

Warren G. Harding v řeči své v minulých dnech přednesené v Marion, O., při přijímání nominace republikánské strany pro úřad presidenta Spojených Států zcela ospravedlnil soud delegátů na chicagské národní konvenci, bylo-li vůbec třeba nějakého takového ospravedlnění. V řeči své jasně naznačil, že jednou z hlavních otázek podzimní kampaně bude oposice proti wilsonismu ve všech jeho formách a návrat ku vládě konstituční místo vlády jednoho muže, jakož i udržení neodvislosti a cti republiky současně se zaručením bezpečí všech jejích občanů.

Jeho přijímací řeč nebyla žádným krasořečnickým ohňostrojem, žádným přecitlivělým řečnickým projevem a vodopádem chytlavých slibů anebo blýskajících se generalit, jimiž dohromady se obyčejně málo řekne. Byl to spíše pozorně uvážený a trpělivě stylisovaný slib člověka, který si plně uvědomuje zodpovědnost, jež na něho padne, bude-li zvolen. V prostých slovech, přesvědčivě upřímných vyznačil Harding důležité politické otázky a naznačil svoje chápání povinností, výsad a příležitostí vysokého úřadu hlavního výkonného úředníka největší republiky ve světové historii.

Velký důraz kladl na potřebu co nejrychlejší a nejúplnější obnovy konstituce Spojených Států a vlády na jejím základě ustavené. Důraz na to položen byl v jeho řeči o domě zástupců a senátu. Nemělo tím býti naznačeno, že president má býti ovládán kongresem, nýbrž že má míti v patřičné vážnosti všechna opatření ústavy a má vymáhati stejné respektování těchto opatření všemi odbory vlády.

O odkládání obnovení míru mluvil s chladnou rozvahou a bez stranických předsudků. Nepoužil při tom žádných obratů krasořečnických, které pravidelně mají effekt. Nemluví se tu o rozvráceném světě a krvácejícím srdci, avšak je tu přímé a upřímné prohlášení o předsevzetí k obnovení míru bez dalších odkladů na takové základně, která zachová úplnou neodvislost Spojených Států a kontrolu domácích záležitostí, zahrnuje v to právo k prohlášení války, lidem a jeho oprávněnými zástupci. Význam těchto slov nemůže býti mylně vykládán. Harding v řeči své pravil:

"Nemáme v úmyslu státi stranou. Nemáme v úmyslu vyhnouti se jediné zodpovědnosti této republiky světové civilisaci. V americkém srdci není žádné nenávisti. Nemáme žádné závisti, žádného podezření a žádného odporu proti kterémukoliv národu na světě. Věříme, že nevýslovné utrpení, nezměřitelné oběti, probuzená přesvědčení a k ušlechtilým tužbám podnícené svědomí lidstva musí přiměti národy světa k novým a lepším stykům. Není třeba nyní promlouvati o tom, jaké podněty zatáhly svět do války a také není třeba se tázati, obhajovali-li synové této republiky naše národní práva, jak myslím, že činili, anebo čistili-li starý svět od nahromaděných zel soupeřství a nenávisti, avšak oběti tyto vyzněly by na prázdno, kdybychom neměli žádati nový pořádek se sesílenou bezpečností civilisace a míru."

O tom, jak si představuje Harding administraci národních záležitostí, můžeme si učiniti představu z definitivního programu, který ve své přijímací řeči vyznačil:

"Mám za to, že rozpočtový systém bude míti za následek potřebnou a pomocnou reformu a zavede obchodní methody do vládní správy.

"Mám za to, že federální odbory měly by býti řízeny obchodněji a že by mělo býti posláno zpět k skutečně produktivní práci tisíce federálních zaměstnanců, kteří buďto duplikují práci anebo konají práci, jíž vůbec třeba není.

"Věřím v ochrannou celní zásadu a vím, že budeme požádáni, abychom se k ní uchýlili k záchraně našeho obchodu a průmyslu."

V prohlášení tomto je určitý slib pro obchodní svět. Avšak senátor Harding je také určitým ve svých slibech dělnictvu. Uznávaje doktrinu kollektivního vyjednávání, právo dělnictva k organisování unií a právo ku stávce, zdůrazňuje senátor Harding, že veřejnost má také právo žádati, aby ve veřejné službě nedošlo k žádnému přerušení a že je nutno, aby takové pravidlo použito bylo i v takových podnicích jako jsou železnice, jichž funkce jsou spíše ve prospěch celé veřejnosti nežli jenom pro soukromý benefit. Rovnost všech dělníků podle zákona má býti taktéž udržována a žádné výhody nemají býti poskytnuty skupinám jakéhokoliv druhu. —

V těchto slibech, podporovaných logikou a rozumem, je obsažena zásada, která může vésti k ozdravění amerického průmyslu a obchodu, poněvadž obnovila by zdravou a nekontrolovanou soutěž, jež je nutností pro skutečný vzrůst a podstatný vývoj. Vládní vměšování se do soukromých podniků, které nejsou žádným nebezpečím prosperitě a dobru lidu a neporušují žádným způsobem stávající zákony, nemá býti dovoleno. —

Hardingova přijímací řeč také není v žádném směru řečí opatrnickou. Senátor Harding nevyhnul se zcela žádné otázce a jasně vyznačil svoje stanovisko ku všem. Jeho řeč byla přímá, upřímná, prostá okras, tak aby všemu náležitě bylo vyrozuměno a slovům nemohl býti přikládán jiný význam. Hardingova přijímací řeč vyvolala značnou pozornost v americkém tisku jako projev veliké důležitosti a váhy.

Marnivost Ameriky.

Vládní odbor pokladu vydal v těchto dnech velice zajímavou statistiku o vydání amerického lidu na luxusní předměty, jež zasluhuje si pozorného uvážení. Statistika tato ukazuje, že lid Spojených Států každoročně vydá na předměty přepychové kolem 10 billionů dollarů, což je kolem jednoho dóllaru denně na každou rodinu. Jednotlivé položky této statistiky jsou velice zajímavé a snad vyvolají i jisté překvapení, neboť průměrný člověk málo uvažuje o tom, jaká celková suma po malých částkách se může promarniti.

Za žvýkací gumu utratil lid Spojených Států v minulém roce $50,000,000; za cukrovinky $1,000,000,000; za cigarety $800,000,000; za zmrzlinu, sodovou vodu a jiné podobné nápoje $350,000,000; za voňavky a kosmetické prostředky $750,000,000; za doutníky $510,000,000; za tabák kuřlavý a šňupavý $800,000,000; za přepychové kožešiny $300,000,000, za přepychové obleky $1,500,000,000; za přepychové automobily a jednotlivé jejich součástky $1,000,000,000 a za toaletní mýdla $400,000,000.

Jenom tyto vyjmenované předměty činí celkovou položku sedm billionů dollarů. Vedle nich jsou drobnější položky vydání za jiné přepychové předměty, jichž člověk nevyhnutelně nepotřebuje, jež dohromady činí 3 billiony dollarů. Spotřeba cukrovinek značně stoupla od zavedení prohibice. Stejně v posledních letech stoupla spotřeba cigaret.

Ovšem, některé z těchto předmětů mnozí nebudou považovati za luxus. Kuřáci obhájí se zajisté proti tomu, aby tabák a doutníky byly považovány za přepych, ježto jsou jimi považovány za tak potřebné jako jídlo. Také toaletní mýdlo není nutno považovati přímo za luxus, poněvadž člověk potřebuje nezbytně udržovati tělo v čistotě a rád ku své koupeli použije lepšího mýdla.

Snad by se spíše dalo něco namítati proti přílišnému vydání na tyto přepychové předměty. Zakoupení přepychového předmětu není vždy vyhozením peněz, poněvadž vlastnictví takového předmětu přinese radost a potěšení, jichž hodnota nedá se vyjádřiti v dollarech a centech. Je dobře, radí-li se k hospodárnosti a mluví se proti zbytečnému utrácení peněz, avšak nebylo by zrovna moudré mluviti proti zakupování všech předmětů, jež považují se za přepychové, poněvadž tím život by byl připraven o mnoho radosti a o mnoho půvabu. Kromě toho dlužno uvážiti, že výrobou těchto přepychových předmětů je zaměstnána celá armáda dělníků a tužba po těchto věcech je zdrojem jejich výživy.

Je pravdou, že Amerika je marnivou a že utrácí mnoho zbytečně. Národohospodáři nám praví, že nikdy v historii Spojených Států nebyla taková poptávka po předmětech přepychových jako nyní, kdy tolik se mluví o drahotě životních potřeb. Lidé, kteří druhdy se spokojili s prostou a přece jenom účelnou věcí, žádají věc dražší, skutečně přepychovou.

Jsou mnohé luxusní předměty, které jsou nutnou součástkou života. Umělecké předměty jsou věcí luxusními a přece jsou nutny k vývoji civilisaci. Umělecký předmět v domácnosti zlepšuje vkus a zušlechťuje srdce. Poptávka po předmětech umělecky provedených vede člověka k vynalézavosti a zdokonalování se v umění i práci mechanické.

Hospodárnost neznamená naprosté upnutí kapsy proti výdajům za předměty, jichž nutně nepotřebujeme. Každý člověk v té věci musí užívati svého rozumu a sám souditi otom, může-li si věc, po které touží, zakoupiti. Potřebuje-li nezbytností životních více nežli předmětů přepychových, pak zajisté učiní lépe, když dá přednost nutným potřebám.

Jinými slovy, každý člověk musí žíti v mezích svých příjmů. Musí utráceti vždy o něco méně nežli vydělá. Přepychových předmětů může si dovoliti jenom tehdy, když zbývá na ně po opatření si nezbytností. Kdo utrácí za přepychové předměty nad svoje finanční schopnosti, je ovšem pošetilec. A praví se, že takových pošetilců je v Americe mnoho a že přepychové předměty jsou zakupovány více lidmi s malými prostředky nežli lidmi zámožnými. Proti takové marnivosti možno ovšem pronésti slovo odsuzující. Životních nezbytností nemáme tolik, co bychom potřebovali, a přes to kupujeme předměty přepychové. V té věci je třeba nápravy. Nedojde-li k této nápravě, pak marnivost může porušiti vážně hospodářskou stavbu naší země.

Neklid v Holandsku.

Holandsko bylo považováno za jednu z nejkonservativnějších zemí na světě a zdálo se, že nic není tak vzdáleno této zemi jako revoluce. Kořen tohoto konservatismu tkvěl v poměrném blahobytu, v němž žilo veškeré občanstvo, jež dokonale dovedlo využitkovati výhodného položení své země k rozkvětu tuzemského i zámořského obchodu. Od dávných let je Holandsko branou, kterou prochází většina koloniálního zboží do Evroy. Za války Holandsku se vedlo znamenitě, neboť zlato hrnulo se tam ze zemí dohodových i středoevropských.

Ale nyní jeví se v Holandsku značný neklid, jak sděluje americký korrespondent Davis Edwards. Korrespondent tento praví, že Holanďan vyhlíží zřídka vážně nespokojen, leč v opilém stavu. Ale Holanďané pijí tak mnoho, že se opijí velmi zřídka. Taková příležitost, jako je svátek holandské královny, je slavena pitím tak důkladně, že naši prohibiční pracovníci padli by do mdlob, kdyby uměli příležitost spatřiti jednu takovou holandskou hospodu s kongregací mokrého bratrstva. Ale i podroušený Holanďan vyhlíží šťastně a spokojeně, tak že se zdá, že nemůže se cítiti nešťastným za žádných okolností.

Avšak nyní se zdá, že může míti také návaly politické nespokojenosti a že se stal obětí obrovského politického neklidu, který přehnal se přes Evropu se zažehnutím válečného požáru. Tato nespokojenost vyvěrá hlavně z odporu proti předloze právě v parlamentě předložené, jež známa je jako protirevoluční osnova. Tato protirevoluční předloha není ničím jiným nežli aktem, který zakazuje Holanďanům, aby dělali anebo připojovali se k revoluci, takové zákonodárství považuje se za zcela potřebné ve Spojených Státech, avšak příčí se holandskému duchu.

Zdá se, že velké množství Holanďanů si přeje úplnou volnost revoltovat, ať už jsou k revoluci nakloněni anebo nikoliv. A pro tuto svobodu také neváhají lámati kopí. Je několik holandských časopisů, které velice energicky bojují proti této protirevoluční předloze jako porušení lidských práv. A nejsou to časopisy jenom socialistické, nýbrž i zcela konservativní.

Proti protirevoluční předloze vydána byla proklamace, kterou podepsalo velké množství značně důležitých holandských činitelů. Manifest tento vyzývá dělníky, aby prohlásili všeobecnou stávku v tom okamžiku, kdy v parlamentě počne se o této předloze uvažovati. Vláda byla varována oposicí před pokusem učiniti osnovu tuto zákonem.

Vůdce socialistické strany, P. J. Troelstra, prohlásil, že předloha tato není namířena toliko proti komunistům, nýbrž také proti dělnickým vůdcům a všem ostatním, aby nemohli říditi revoluci správnou cestou, až pro ni nadejde doba. Američané takové prohlášení považovali by přímo za buřičské. Jenom si představte, jaký účinek měla by taková řeč na policii v Chicagu, New Yorku, San Francisku, New Orleansu anebo Atlantě. —

Moderní dělnická holandská strana a sociální demokracie učinily ostré prohlášení proti předloze. Sociální demokracie prohlásila, že právo k revoluci nesmí býti Holanďanům vzato. Pravila dále, že vlastně otázka tato nemůže býti řešena několika politiky. — Kdyby prý k nějaké revoluci došlo, byla by projevem živelným a žádné zákony by ji nezastavily.

Poslanec Stenhius prohlásil v holandském parlamentě, že revoluce, ačkoliv není ničím legálním, byla historickým právem každého potlačovaného lidu a každé jeho potlačované části. Prohlásil, že dělnická třída v Holandsku je utlačována a vláda nemůže potlačiti hnutí v zájmu zlepšení těchto poměrů. Hnutí dělnického lidu v zájmu zlepšení životních podmínek není prý ničím jiným nežli revolucí a přece je projevem zcela zákonným.

O předloze debatuje se dnes všude. Flegmatický Holanďan nalezl v ní něco, o čem se dá mluvit a co vybavuje ho z lethargie. Tyto politické debaty jsou zjevem opravdu zajímavým zvláště pro cizince, který přijde sem v předpokladu, že Holandsko je zemí kanálů a hrází a tiché spokojenosti, jejíž obyvatelé nezajímají se o nic nežli o svůj sýr, dřeváky a větrníky.

Smutný stav Černé Hory

Černá Hora byla vždycky zemí chudičkou, avšak před válkou přece měla dosti, aby její obyvatelstvo mohlo žíti snesitelné. Černohorci byli spokojeni s tím, co země jim poskytovala a po pět století bránili svoji vlast proti všem vetřelcům. Obhájili se proti Turkům v boji nerovném a okolnost tato učinila z nich národ hrdinů, obdivovaný celým světem.

Rakouská okkupace byla však pro zemi ranou těžkou, tak těžkou, že bude to trvati mnoho let nežli zemička tato se z ní vzpamatuje. Veškerý majetek chudého národa byl systematicky vyvážen ze země. Všechny cenné předměty, nábytek, prádlo, potraviny a dobytek, ba i slepice, padly za oběť chamtivosti rakouských úřadů a vojáků. A tak nalézají se dnes na Černé Hoře nejchudší lidé z celé Evropy. Mnozí z nich nemají, co by na sebe oblékli, a čeho by pojedli. Jak lidé tito udržují tělo a duši pohromadě je záhadou, kterou nikdo nedovede rozluštiti. V jedné vesnici, kde se nalézá dvacet stavení, bylo zjištěno, že deset rodin živí se jenom tím, co v okolí naleznou anebo ukradnou. Krádež nepovažuje se tu nyní za nic, za co by se musel člověk styděti, vzhledem k veliké nouzi. Srbsko činí vše, co je v jeho silách, aby zmírnilo bídu obyvatelstva této horské země, ale to vše nedostačuje.

Loňského roku v zimě a letos na jaře bída obyvatelstva Černé Hory byla aspoň poněkud zmírněna pomocí Ameriky, která sem dopravila a rozdělila mezi obyvatele velké množství potravin, oděvů a léků. Tato pomoc nyní ustane. Americký pomocný výbor chystá se zakončiti svoji práci a všechno nasvědčuje tomu, že pro 80,000 Černohorců nastanou letos na podzim časy nejhorší v historii. Lid černohorský koná všechno, co je v jeho silách, aby předešel hromadnému hladoření celého národa. Každý pruh půdy je vzdělán a oset, pokud bylo možno získati semeno. Práci tuto vykonaly většinou ženy a děti a starci.

Válka připravila Černou Horu o většinu jejích mužů. Není tu nyní dostatek mužů k vykonání nejnutnější práce. V malém městečku Spuži, ku příkladu, z něhož 673 muži povoláni byli na vojnu na počátku balkánských válek, pouze sedmdesát dva se vrátili a mnozí z nich ještě jako mrzáci. Obyvatelstvo tohoto města je nyní tvořeno hlavně vdovami a sirotky. Avšak v přítomné době je na Černé Hoře značnou výhodou býti sirotkem. Kdekoliv vidíte zdravě vyhlížející dítě dobře živené, můžete býti jisti, že jedná se o sirotka, který je chovancem některého z mnoha sirotčinců, jež na Černé Hoře v poslední době byly zřízeny. Vidíte-li dítky oškubané a hladové, můžete býti jisti, že rodičové jejich žijí.

Většina země byla sice letošního roku obdělána, avšak není naděje na velkou úrodu, neboť objevily se téměř v celé zemi kobylky. V létě minulého roku tyto kobylky spustošily úplně krajinu v okolí Podgorice. Letošního roku kobylky tyto se rozšířily na celou zemi. —

Takový je stav Černé Hory. V zemi není žádných potravin a je jenom nepatrná naděje, že něco bude letošního roku sklizeno. Situace pak je zhoršována ještě okolností, že doprava zboží do země byla téměř zastavena. Černá Hora stala se obětí celé řady okolností, které mohou se označiti téměř za blokádu.

V přítomné době jenom nedostatečná železnice, která namáhavě jezdí přes hory Bosenské z Brodu na Sávě do Zeleniky, je jediným dopravním prostředkem, kterým je možno dopravovati potraviny netoliko do Černé Hory, nýbrž i do Dalmacie, pokud tato nalézá se v jihoslovanské moci. Po této železniční linii je nutno dopravovati všechno, co lid Černé Hory potřebuje. Na železnici této panuje taková zácpa, že to trvá často až čtyři měsíce nežli vůz dostane se z Brodu do Zeleniky. Před válkou poměry byly zcela jiné. Černá Hora a Dalmacie získávaly všechno, co potřebovaly, po moři. V přímořských městech byl značný blahobyt vzhledem k tomu, že majitelé malých obchodních lodí, které obstarávaly dopravu potřebného zboží, měli velmi dobré výdělky. Dalmatská pobřežní města žila vnadbytku a také Černá Hora prostřednictvím Kotoru, Antivari a Bojany dostávala všeho dosti. Avšak po uzavření příměří všechno toto obchodní loďstvo bylo zabaveno Italií a Francií.

Aspoň část tohoto obchodního loďstva měla by býti vrácena původním majitelům. Kdyby Anglii se podařilo přiměti spojence, aby propustili část těchto lodí, situace mohla by býti zachráněna. Kdyby získán byl dostatek dopravních prostředků, Srbsko mohlo by pomoci obyvatelstvu černohorskému ze zásob svých a z velkých zásob v Chorvatsku a Slavonsku. Srbsko zajisté rádo by tolik vykonalo pro záchranu svých černohorských bratří, kteří tak statečně bojovali po jeho boku ve světové válce.

Masaryk o stanovisku Ameriky.

President Československé Republiky, Tomáš G. Masaryk, mluvil v těchto dnech na pražském hradě, jak kabelové zprávy sdělily, s americkými korrespondenty a v tomto rozhovoru svém pronesl zajímavé náhledy o nynějším stanovisku Ameriky k evropským záležitostem. Vyslovil především upřímné politování nad tím, že Amerika vzdaluje se nyní účasti na evropských záležitostech.

Vystoupení Spojených Států ze společných rad spojenců seslábilo, dle jeho náhledu, ruku Dohody, jmenovitě při urovnávání tak důležitých sporů, jakým je konflikt mezi Poláky a Čechy v záležitosti Těšínska. President Masaryk projevil pevnou víru v účinnost Svazu národů a prohlásil, že Ameriky musí udržovati s Evropou styky mravní, chce-li udržovati s ní styky hospodářské. Masaryk naznačil, že by si srdečně přál, aby president Wilson dopracoval se až do konce ve svém boji za Svaz národů.

"Amerika vstoupila do války bez jakýchkoliv sobeckých cílů," pravil Masaryk během tohoto rozhovoru. "Bojovala za sesílení spravedlivého míru a neměla nás nyní opouštěti. Přál bych ti, aby vliv americké demokracie počítán byl v Evropě. Znám Monroeovu doktrinu, avšak soudím, že, má-li míti Amerika hospodářské styky s Evropou, musí udržovati s ní také styky mravní. Musí býti mezi Amerikou a Evropou netoliko hmotná, nýbrž i mravní vzájemnost."

President Masaryk mluvil s americkými novináři také o otázce Těšínska a prohlásil, že uhelná pole těšínská jsou naprosto nutna pro hospodářský a průmyslový rozvoj československých zemí. Čechové přáli si na Těšínsku plebiscitu. Těšínská otázka je otázkou hospodářskou a nikoliv politickou. Československo je z poloviny zemědělské a z poloviny průmyslové, avšak jeví sklon k převaze průmyslové. Nárok Československa na uhelná pole Těšínska je naprosto spravedlivý. President vyslovil naději, že otázka tato bude spojenci spravedlivě rozřešena. Američtí novináři považují presidenta Masaryka za jednoho z nejpozoruhodnějších mužů nové Evropy. Z té příčiny jeho náhledům přisuzuje se velkých význam.

Nový německý kancléř.

Nový německý kancléř, Dr. Konstantin Fehrenbach, který je téměř 70 roků stár, upozornil poprvé na sebe mimoněmecký svět účastí na debatě v německé říšské radě pro proslulou událost v Zabernu. Před tím byl znám jako schopný a ochotný činovník v parlamentních výborech a jako bystrý lidový zástupce.

V řeči své, pronesené během debaty o události v Zabernu, odsoudil rozhodně napadení chromého obuvníka domýšlivým mladým poručíkem a stejně ostře napadl ducha německé armády, který případ tento učinil možností. Řeč jeho vyvolala značnou pozornost a přes to, že si tím znepřátelil militaristické kruhy, nabyl značné popularity u lidu, kterému arrogance německých důstojníků již dávno byla nemilou. Za války o Fehrenbachovi nebylo mnoho slyšeti. Teprve před revolucí, v červnu roku 1918, objevil se opětně v popředí zájmu, když po Dru. Kaempfovi stal se předsedou říšské rady.

V kritických dnech revoluce opětně na sebe upozornil, když rozhodně se postavil proti snahám komunistů, kteří snažili se zavésti sovětskou vládu v Německu. Později Dr. Fehrenbach stal se předsedou národního ústavodárného shromáždění a získal si přátelství všech stran svým klidným a nestranickým vykonáváním tohoto důležitého úřadu.

V kritických dnech po převratu bylo nutno, aby v čele národního shromáždění se nalézal muž chladné rozvahy a vzdálený veškerého stranického favoritismu. Dr. Fehrenbach je republikánem, ale při tom silným a nekompromisním Němcem. Nacionalistické cítění je u něho silně vyvinuto, avšak nelze přímo říci, že je šovinistou.

Francouzský a anglický tisk není novému německému kancléři příliš nakloněn vzhledem k jeho prohlášením proti politice spojenců v okkupovaných částech, jež vyvolala velkou ozornost doma i v zahraničí. Dr. Fehrenbach narodil se ve vesnici v Badenu jako syn venkovského učitele.

Sestra dominikánů od missie San Gabriel, California, píše: "Dr. Petra Hoboko značně mně pomohlo loni, když jsem byla velice sesláblá. Ráda bych viděla, kdyby je jiní zkusili, poněvadž jim také pomůže." Tento vyhlášený bylinný lék jest výtečnou zelivkou; zlepšuje krev, posiluje živní soustavu a buduje celé tělo. Není k dostání v lékárnách. Pro podrobnosti pište na Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Boulevard, Chicago, Illinois. — Advertisement